

CARACTERUL RECAPITULARE clasa a XII-a

EXAMEN DE BACALAUREAT
2020

Prof. Barbu Anca
Liceul Pedagogic „Matei Basarab” Slobozia

Ce este CARACTERUL?

Caracterul este latura relațional–valorică a personalității

- ▶ Caracterul este latura relațional–valorică a personalității, deoarece reflectă relațiile omului cu lumea și valorile după care se conduce.
- ▶ În sistemul de personalitate, caracterul reprezintă latura relațional – valorică, fiind în principal, un ansamblu de **atitudini–valori**.

Definiții

- ▶ In sens larg, **caracterul este un mod de a fi, un ansamblu de particularități psihoindividuale ce apar ca trăsături ale unui „portret” psihic global .**
- ▶ In sens restrâns , **caracterul reunește însușiri sau particularități privind relațiile pe care le întreține subiectul cu lumea și valorile după care el se conduce.**

Relația temperament–caracter

- ▶ In timp ce temperamentul este neutru din punct de vedere al conținutului sociomoral și al semnificației umaniste, caracterul se definește prin valorile după care subiectul se călăuzește, prin raporturile pe care le întreține cu lumea și cu propria ființă.
- ▶ Dacă temperamentul este înnăscut, având la bază tipul de sistem nervos, particularități constituționale, morfo–funcționale, caracterul este o formațiune superioară la structurarea căreia contribuie trebuințele umane, motivele, sentimentele, convingerile morale, aspirațiile și idealul, în ultimă instanță, concepția despre lume și viață.

Componentele caracterului

- ▶ **Componentele de bază ale caracterului sunt:**
 - ❖ **atitudinea stabilă**
 - ❖ **trăsătura volitivă**

- ▶ Definim **atitudinea** ca o modalitate de raportare la o clasă generală de obiecte sau fenomene ale realității prin care subiectul se orientează selectiv și se autoreglează preferențial.

Clasificarea atitudinilor

- ▶ **atitudini față de muncă:** hărnicie, perseverență, conștiinciozitate, punctualitate, disciplină, comoditate etc.
- ▶ **atitudini față de ceilalți oameni:** respect, generozitate, altruism, egoism, corectitudine, răutate etc.
- ▶ **atitudini față de sine:** încredere în sine, modestie, orgoliu, mândrie, exigență, demnitate etc.

Atitudinile și calitățile voluntare asociate lor sunt corelate, interdependente și chiar organizate într-un sistem prin întregări la diferite niveluri.

Ce atitudine vă sugerează această imagine?

Modelul lui G. Allport

Marele caracterolog american G. Allport arăta că la fiecare persoană se pot identifica:

- ▶ 1–2 **trăsături cardinale** care le domină și le controlează pe toate celelalte,
- ▶ 10–15 **trăsături principale** care pot fi cu ușurință recunoscute, fiind caracteristice omului,
- ▶ sute și mii de trăsături **secundare și de fond** care sunt slab exprimate și pe care însuși subiectul uneori le neagă.

A cunoaște pe cineva înseamnă a-i determina trăsăturile caracteriale cardinale.

Trăsătura –„stăpână” nu trebuie să se rupă de trăsăturile principale pe care și le subordonează și pe care le integrează într-o structură unică .

Identificați, conform teoriei lui G. Allport, o trăsătură cardinală și două trăsături principale ale personajului din text:

Simțul meu pățimaș pentru echitate socială și responsabilitate socială a stat întotdeauna într-o opoziție ciudată cu o lipsă pronunțată a nevoii nemijlocite de contact cu oamenii și comunitățile omenești. Sunt un adevărat solitar ce nu aparține cu întreaga sa inimă statului, patriei, cercului de prieteni, nici chiar cercului restrâns al familiei, care a resimțit un sentiment, niciodată ostoit de înstrăinare și o nevoie de singurătate, ce au crescut și mai mult cu vârsta. Am trăit în mod ascuțit, dar fără părere de rău, granițele înțelegerii și armoniei cu alți oameni. Un asemenea om pierde desigur o parte din seninătate și nepăsare, dar el este în schimb în mare măsură independent de părerile, obiceiurile și judecățile semenilor săi și nu este supus niciodată ispitei de a-și sprijini echilibrul pe o bază atât de puțin solidă.

Idealul meu politic este cel democratic. Fiecare om trebuie respectat ca persoană, și niciunul divinizat. Este o ironie a sorții că ceilalți oameni mi-au exprimat tocmai mie mult prea multă admirație și stimă, fără vina mea, dar și ca meritul meu să o îndreptățească. Aceasta poate să provină din dorința, pentru mulți de neîmplinit, de a înțelege câteva idei pe care le-am găsit cu puterile mele slabe, printr-o luptă neconținută. [...]

Nu îmi pot închipui un Dumnezeu care răsplătește sau pedepsește obiectul creației sale, care are în genere o voință de felul celei pe care o cunoaștem noi. Nu pot să gândesc, de asemenea, un individ ce supraviețuiește morții trupului său. Să nutrească inimile slabe, din frică sau din egoism ridicol, asemenea ideii! Mie îmi ajunge misterul eternității vieții, conștiința și presimțirea alcătuirii minunate a existentului, ca și străduința umilă spre cuprinderea unei părți cât de mici a acelei rațiuni ce se manifestă în natură.

(Albert Einstein, *Cum văd eu lumea*)

REFLECȚII

- ▶ Caracterul este neutru din punct de vedere moral?
 - ▶ Atitudinile sunt înnăscute?
 - ▶ Ce rol au mediul și educația în modelarea caracterului?
 - ▶ Toate trăsăturile de personalitate sunt trăsături de caracter?
 - ▶ Cum se pot transforma calitățile voinței în trăsături de caracter?
-